

4. Đặc điểm hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp BH?

Khái niệm doanh nghiệp bảo hiểm

Doanh nghiệp bảo hiểm là doanh nghiệp được thành lập, tổ chức và hoạt động theo quy định của luật KDBH và các quy định khác của pháp luật có liên quan đến kinh doanh BH.

DNBH là một loại doanh nghiệp dịch vụ, hoạt động của nó cũng nhằm mục đích sinh lời.

Điểm khác nhau cơ bản giữa DNBH với các doanh nghiệp khác: DNBH là doanh nghiệp chấp nhận rủi ro của người được BH, nó có trách nhiệm trả tiền BH cho người thụ hưởng hoặc bồi thường cho người được bảo hiểm khi xảy ra sự kiện bảo hiểm nếu người mua BH đóng phí BH cho doanh nghiệp.

Phân loại DNBH thị trường BH thường bao gồm các hình thức tổ chức như sau:

- DNBH nhà nước
- Công ty cổ phần BH
- Công ty BH tư nhân
- Tổ chức BH tương hỗ
- Doanh nghiệp BH liên doanh
- Doanh nghiệp BH 100% vốn đầu tư nước ngoài
- Tổ chức Lloyd's

Tuy nhiên, theo Luật Doanh nghiệp năm 2005, doanh nghiệp nhà nước phải chuyển đổi thành công ty TNHH hoặc công ty cổ phần và doanh nghiệp liên doanh, 100% vốn nước ngoài được chuyển đổi thành công ty TNHH 2 thành viên trở lên hoặc công ty TNHH một thành viên. Ngoài ra, HTX cũng là tổ chức kinh tế có tư cách pháp nhân, có thể hoạt động kinh doanh bảo hiểm nếu đáp ứng quy định của Luật KDBH.

Vì vậy, các loại hình doanh nghiệp, bao gồm: công ty cổ phần, công ty trách nhiệm hữu hạn, tổ chức bảo hiểm tương đối và hợp tác xã bảo hiểm

3.1. Đối tượng kinh doanh đa dạng

Bảo hiểm thương mại có đối tượng bảo hiểm là tài sản, trách nhiệm dân sự và con người

Bảo hiểm tài sản là bảo hiểm giá trị tài sản có thực

Bảo hiểm trách nhiệm dân sự là bảo hiểm trách nhiệm bồi thường của một chủ thể(chủ tài sản, chủ doanh nghiệp, chủ nghề nghiệp) khi đưa tài sản, doanh nghiệp, nghề nghiệp vào hoạt động gây thiệt hại cho người thứ 3

BHCN có đối tượng bảo hiểm là tính mạng, tình trạng sức khỏe của người đó

Mỗi đối tượng bảo hiểm bao gồm rất nhiều nghiệp vụ cụ thể. Mỗi nghiệp vụ là một hoạt động kinh doanh dưới hình thức doanh nghiệp bán sản phẩm bảo hiểm ra thị trường và thu về phí bảo hiểm

Với đối tượng bảo hiểm đa dạng như vậy, quy luật số lớn trong KDBH càng phát huy tác dụng, do đó mục đích lợi nhuận sẽ đạt được.

3.2. Hoạt động kinh doanh bảo hiểm có vốn pháp định lớn.

Nguồn vốn của KDBH bao gồm vốn điều lệ, phí bảo hiểm thu được, lãi đầu tư... Trong đó, vốn điều lệ phải đảm bảo như mức vốn pháp định do luật quy định (công ty BHNT 140 tỷ đồng, công ty bảo hiểm phi nhân thọ 70 tỷ đồng. Vốn pháp định lớn như vậy là do đặc thù KDBH-kinh doanh rủi ro.

3.3. Hoạt động kinh doanh bảo hiểm luôn luôn phải có dự phòng nghiệp vụ bảo hiểm.

Doanh nghiệp kinh doanh bảo hiểm phải trích lập DPNV từ phí bảo hiểm của từng nghiệp vụ(hoặc hợp đồng bảo hiểm đối với bảo hiểm nhân thọ) đối với phần trách nhiệm giữ lại của doanh nghiệp. Bởi lẽ kinh doanh bảo hiểm có sự tích lũy rủi ro, phí bảo hiểm thu được các doanh nghiệp bảo hiểm phải trích dự phòng bồi thường, dự phòng dao động lớn và dự phòng toán học...

DPNV bảo hiểm của BHNT và phi nhân thọ có sự khác nhau

3.3.1. Đối với doanh nghiệp bảo hiểm nhân thọ, dự phòng nghiệp vụ bao gồm:

-Dự phòng toán học, đây là quỹ dự phòng lớn nhất và quan trọng nhất. Vì, HĐBH nhân thọ dài hạn sau khi thu phí, doanh nghiệp bảo hiểm không được sử dụng hết mà phải trích lập dự phòng để trả cho khách hàng khi đáo hạn hợp đồng hoặc khi người được bảo hiểm bị tử

-Dự phòng phí chưa được hưởng áp dụng đối với các hợp đồng BHNT ngắn hạn để trả tiền bảo hiểm sẽ phát sinh trong thời gian còn hiệu lực của hợp đồng ở năm tiếp theo;

-Dự phòng bồi thường, được sử dụng để trả tiền bảo hiểm khi xảy ra sự kiện bảo hiểm nhưng chưa được giải quyết cho đến cuối năm tài chính,

-Dự phòng chia lãi, được sử dụng để chia lãi theo thỏa thuận với bên mua bảo hiểm trong hợp đồng bảo hiểm.

-Dự phòng đảm bảo cân đối được sử dụng để trả tiền bảo hiểm khi xảy ra sự kiện bảo hiểm do có biến động lớn về tỷ lệ tử vong, lãi suất kỹ thuật.

3.3.2. Đối với doanh nghiệp bảo hiểm phi nhân thọ, dự phòng nghiệp vụ bảo hiểm bao gồm

- Dự phòng phí chưa được hưởng dùng để bồi thường cho trách nhiệm phát sinh trong thời gian còn hiệu lực của hợp đồng bảo hiểm trong năm tiếp theo.

- Dự phòng bồi thường cho khiếu nại chưa được giải quyết

- Dự phòng bồi thường cho các dao động lớn. Cụ thể để bồi thường khi có dao động lớn về tổn thất hoặc tổn thất loan xảy ra sau khi đã trừ hai loại DPNV trên không đủ để trả tiền bồi thường thuộc phần trách nhiệm của doanh nghiệp bảo hiểm.

3.4. Hoạt động kinh doanh bảo hiểm luôn luôn gắn kết với hoạt động đầu tư.

Hoạt động đầu tư là một bộ phận quan trọng trong hoạt động kinh doanh bảo hiểm. Hoạt động đầu tư vừa góp phần phát triển quỹ tài chính, tạo điều kiện mở rộng quy mô của doanh nghiệp, tăng quỹ phúc lợi, vừa tăng thu nhập cho người lao động, vừa góp phần thúc đẩy sự phát triển kinh tế xã hội.

Nguồn vốn đầu tư phát triển gồm có vốn điều lệ, quỹ dự trữ bắt buộc và tự nguyện, các khoản lãi của những năm trước chưa sử dụng, vốn nhà rỗi từ DPNV bảo hiểm.

3.5. Các doanh nghiệp bảo hiểm hoạt động kinh doanh phải tuân thủ quy định của luật kinh doanh bảo hiểm.

Các quy định khác của pháp luật có liên quan và các điều ước quốc tế mà Việt Nam đã ký kết hoặc tham gia

Tuân thủ pháp luật cũng như các điều ước quốc tế nhằm đảm bảo kinh doanh đúng hướng, đạt hiệu quả cao, đảm bảo lợi ích của người tham gia, lợi ích của doanh nghiệp bảo hiểm và nhà nước

5. Bộ phận chức năng chủ yếu trong doanh nghiệp BH?

11 bộ phận

2.3.1. Phòng tổng hợp

Phòng tổng hợp có nhiệm vụ tổng hợp tình hình hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp báo cáo ban giám đốc, quản lý và giải quyết công việc hàng ngày, tiếp nhận và gửi công văn đi, đến, tổ chức và phục vụ các hội nghị cơ quan, tổng kết .. phòng tổng hợp là cơ quan tham mưu của lãnh đạo doanh nghiệp.

2.3.2. Phòng tổ chức nhân sự

Phòng tổ chức nhân sự chịu trách nhiệm những vấn đề có liên quan đến đội ngũ cán bộ của doanh nghiệp như cân đối lực lượng với nhu cầu kinh doanh, có kế hoạch và xây dựng quy trình tuyển dụng đào tạo , bồi dưỡng và đánh giá hiệu quả công tác của cán bộ, xây dựng chính sách khen thưởng kỉ luật nhằm đảm bảo kích thích người lao động .Thực hiện các chế độ theo bộ luật lao động và quy định của lãnh đạo doanh nghiệp...

2.3.3. Phòng tài chính –kế toán

Có nhiệm vụ thanh quyết toán các hợp đồng, quản lý thu phí bảo hiểm gốc, chi trả tiền bồi thường, tổng hợp số liệu báo cáo tài chính, quyết toán kinh doanh lãi(hay lỗ), thực hiện nghĩa vụ nộp thuế với nhà nước

2.3.4. Phòng marketing

Phòng marketing có vị trí rất quan trọng trong doanh nghiệp bảo hiểm.

Bởi vậy phòng marketing phải có chiến lược dài hạn, trung hạn và trước mắt rõ ràng. Phòng marketing phải xây dựng chiến lược:

- *Tuyên truyền, quảng cáo sản phẩm

- *Phải nghiên cứu, nắm bắt thị trường, khai thác thị trường để chiếm lĩnh thị trường nâng cao thị phần;

- *Nghiên cứu, tạo sản phẩm mới phù hợp nhu cầu thị trường, đồng thời bổ sung, hoàn thiện sản phẩm đã có cho thích hợp với khách hàng

- *Tổ chức phân phối sản phẩm của doanh nghiệp đến tay khách hàng hợp lý, thuận tiện...

2.3.5. Phòng định phí bảo hiểm

Tính phí bảo hiểm của các sản phẩm bảo hiểm. Phí bảo hiểm được bộ tài chính xét duyệt trên cơ sở định phí của các doanh nghiệp. Phòng định phí bảo hiểm căn cứ vào xác suất rủi ro, các điều kiện, điều khoản và chế độ bảo hiểm có liên quan đến sản phẩm đó, tình hình đầu tư trên thị trường... để định phí bảo hiểm cho sản phẩm sẽ triển khai hợp lý, đảm bảo nguyên tắc kinh doanh của doanh nghiệp bảo hiểm.

- Định phí bảo hiểm là công việc khó khăn, không chỉ liên quan đến các yếu tố hình thành phí, mà còn liên quan đến thị trường bảo hiểm trong nước và quốc tế, liên quan đến chiến lược hoạt động kinh doanh bảo hiểm của nhà nước. Vì vậy biểu phí bảo hiểm do từng doanh nghiệp xây dựng nhưng phải được nhà nước phê duyệt, điều chỉnh cho phù hợp chung của thị trường.

2.3.6. Phòng thanh tra pháp chế.

Nhiệm vụ nghiên cứu các văn bản pháp quy của nhà nước có liên quan đến hoạt động kinh doanh bảo hiểm, kiểm tra tính chất pháp lý của các hợp đồng bảo hiểm cũng như hồ sơ bồi thường, kiểm tra các đơn vị trong việc thực hiện kí kết hợp đồng bảo hiểm và thủ tục bồi thường phát hiện các trường hợp trục lợi bảo hiểm.

2.3.7. Phòng dịch vụ khách hàng.

Là bộ phận phục vụ khách hàng được bảo hiểm, có nhiệm vụ hỗ trợ các phòng đại lý .. trong việc quản lý khách hàng cũng như phục vụ khách hàng theo yêu cầu.

Dịch vụ khách hàng tốt sẽ hỗ trợ rất lớn cho khai thác bảo hiểm, làm cho khách hàng vừa long vào hoạt động của doanh nghiệp nên sẽ tham gia bảo hiểm tiếp và lôi kéo các khách hàng khác tham gia bảo hiểm ở doanh nghiệp.

2.3.8. Phòng giải quyết khiếu nại và bồi thường.

Có trách nhiệm giải quyết những tranh chấp về quyền lợi bảo hiểm cho khách hàng , làm cho khách hàng hiểu rõ quyền lợi của họ được hưởng trong từng vụ tổn thất của từng loại hợp đồng bảo hiểm.

Phòng giải quyết tất cả các thắc mắc của khách hàng, từ đó xác định trách nhiệm bồi thường và tiến hành bồi thường nhanh chóng, đúng đối tượng và chính xác.

Giải quyết khiếu nại và bồi thường tốt, thỏa mãn khách hàng sẽ là động lực hỗ trợ khai thác phát triển có hiệu quả.

2.3.9. Phòng đầu tư

Hoạt động kinh doanh bảo hiểm vì mục tiêu lợi nhuận. Vì vậy bên cạnh việc đánh giá rủi ro, quản lý rủi ro, quản lý rủi ro để đảm bảo kinh doanh bảo hiểm gốc(và tái bảo hiểm) có lãi, phải có chiến lược đầu tư hợp lý để thu lợi nhuận. Đầu tư là bộ phận quan trọng của hoạt động kinh doanh bảo hiểm. Phòng đầu tư có trách nhiệm xác định nguồn vốn đầu tư, phương thức đầu tư phù hợp với thị trường tài chính cũng như chiến lược doanh nghiệp, xác định nguồn lợi thu được và phương pháp phân bổ nguồn lực..

- *Nguồn vốn đầu tư của doanh nghiệp thông thường.

- * Vốn điều lệ, vốn góp cổ đông(nếu có)

- *Quỹ dự trữ bắt buộc

- *Quỹ dự trữ tự nguyện

- *Lợi nhuận chưa phân phối

- *Vốn nhân rồi từ dự phòng nghiệp vụ bảo hiểm.

Phương thức đầu tư của các doanh nghiệp bảo hiểm:

- *Cho vay

- *Gửi ngân hàng (vnd,ngoại tệ)

- *Kinh doanh bất động sản

- *Mua cổ phiếu trái phiếu

Đầu tư vào đâu, đầu tư ngắn hạn hay dài hạn tùy theo đặc điểm của nguồn vốn và mục tiêu của doanh nghiệp.

2.3.10. Bộ phận thông tin- tin học

CÓ nhiệm vụ cung cấp những thông tin về kinh tế chính trị cũng như hoạt động bảo hiểm của thị trường trong nước và quốc tế, những thông tin về hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp trong từng thời kỳ. Những thông tin đó phải được thu thập thường xuyên, xử lý và lưu giữ.

Xây dựng mạng lưới máy tính, phải tin học hóa các khâu quản lý... nhằm phục vụ tốt nhất việc chỉ đạo kinh doanh.

2.3.11. Phòng nghiệp vụ.

Tùy đặc điểm tổ chức và kinh doanh của mỗi doanh nghiệp mà số phòng nghiệp vụ có thể khác nhau. Có doanh nghiệp bố trí các phòng nghiệp vụ gồm phòng khai thác, phòng phát hành hợp đồng, phòng quản lý hợp đồng, phòng hàng hải, phòng quản lý đại lý...có doanh nghiệp sắp xếp các phòng nghiệp vụ theo nghiệp vụ triển khai

6. Điều kiện để DNBH được cấp giấy phép thành lập và hoạt động? Trong trường hợp nào giấy phép thành lập và hoạt động có thể bị thu hồi?

: Điều 63 Luật Kinh doanh Bảo hiểm quy định:

"1. Có số vốn điều lệ đã góp không thấp hơn mức vốn pháp định theo quy định của Chính phủ;

2. Có hồ sơ xin cấp giấy phép thành lập và hoạt động theo quy định tại Điều 64 của Luật này;

3. Có loại hình doanh nghiệp và điều lệ phù hợp với quy định của Luật này và các quy định khác của pháp luật;

4. Người quản trị, người điều hành có năng lực quản lý, chuyên môn, nghiệp vụ về bảo hiểm."

Những điều kiện trên đảm bảo cho các doanh nghiệp bảo hiểm được cấp phép hoạt động tại Việt Nam có đầy đủ năng lực thực hiện các cam kết bảo hiểm cho khách hàng.

Điều 6 Nghị định 45 cũng quy định:

"1. Tổ chức, cá nhân Việt Nam, tổ chức, cá nhân nước ngoài góp vốn thành lập doanh nghiệp bảo hiểm, doanh nghiệp môi giới bảo hiểm phải đáp ứng các điều kiện sau:

a) Không thuộc các đối tượng bị cấm theo quy định tại khoản 2 Điều 13 của Luật Doanh nghiệp;

b) Các điều kiện theo quy định tại Điều 63 của Luật Kinh doanh bảo hiểm.

2. Doanh nghiệp bảo hiểm nước ngoài đầu tư thành lập doanh nghiệp bảo hiểm 100% vốn đầu tư nước ngoài, doanh nghiệp bảo hiểm liên doanh giữa doanh nghiệp bảo hiểm nước ngoài với doanh nghiệp Việt Nam phải đáp ứng các điều kiện sau:

- a) Doanh nghiệp bảo hiểm nước ngoài được cơ quan có thẩm quyền của nước ngoài cho phép hoạt động kinh doanh bảo hiểm trong lĩnh vực dự kiến tiến hành tại Việt Nam;
- b) Doanh nghiệp bảo hiểm nước ngoài đang hoạt động hợp pháp ít nhất 10 năm theo quy định của nước nơi doanh nghiệp đóng trụ sở chính tính tới thời điểm nộp hồ sơ xin cấp Giấy phép;
- c) Doanh nghiệp bảo hiểm nước ngoài có tổng tài sản tối thiểu tương đương 2 tỷ đô la Mỹ vào năm trước năm nộp hồ sơ xin cấp Giấy phép;
- d) Doanh nghiệp bảo hiểm nước ngoài không vi phạm nghiêm trọng các quy định về hoạt động kinh doanh bảo hiểm và các quy định pháp luật khác của nước nơi doanh nghiệp đóng trụ sở chính trong vòng 3 năm liên kế năm nộp hồ sơ xin cấp Giấy phép.....”

Như vậy, điều kiện về vốn pháp định, tiềm năng tài chính, kinh nghiệm kinh doanh bảo hiểm, năng lực quản lý điều hành là những điều kiện tiên quyết nhằm đảm bảo rằng nếu được thành lập doanh nghiệp bảo hiểm phát triển tốt và luôn đảm bảo quyền và lợi ích khách hàng

1. Doanh nghiệp bảo hiểm có thể bị thu hồi giấy phép thành lập và hoạt động khi xảy ra một trong những trường hợp sau đây:

- a) Hồ sơ xin cấp giấy phép thành lập và hoạt động có thông tin cố ý làm sai sự thật;
- b) Sau 12 tháng kể từ ngày được cấp giấy phép thành lập và hoạt động mà không bắt đầu hoạt động;
- c) Giải thể theo quy định tại Điều 82 của Luật này;
- d) Chia, tách, hợp nhất, sáp nhập, phá sản, chuyển đổi hình thức doanh nghiệp;
- đ) Hoạt động sai mục đích hoặc không đúng với nội dung quy định trong giấy phép thành lập và hoạt động;
- e) Không bảo đảm các yêu cầu về tài chính để thực hiện các cam kết với bên mua bảo hiểm.